00e jaargang. — N° 74. Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden. Zaterdag, 27 September 1913.

Men schrijft in te Tongeren bij **H. Collée**, uitgever en eigenaar van dit blad.

DE POSTRIJDER verschijnt s woensdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco edaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

Telefoon N° 12

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :
Twee maal per week, 4 fr. per jaar
Een maal » 3 »
Een blad afzonderlijk 10 centiemen
De abonnementen zijn vooral betaalbaar.
Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels, vooraan of binnen in het blad : 1 frank den drukregel.

EERSTE BLAD

De macht der moeder

De macht der moeder is groot voor iederen persoon en voor de maatschappij.

De vader is het hoofd des gezins ontegensprekelijk.

Hem komt in dien kleinen staat de opperste leiding toe.

Maar op hem drukt ook de zorg voor het stoffelijk bestaan van al de zijnen. Gewoonlijk brengt daarom juist die zorg het mede, dat de vele bekommeringen hem als wegvoeren voor het gedeelte van den tijd uit den familiekring.

Hij moet er op uit, zegt een groote dichter, moet zich begeven te midden van een hem vijandige omgeving, om er te strijden, den dikwijls zwaren strijd voor het bestaan.

Maar de moeder blijft thuis, beheert als tweede machthebbende persoon den gang van het huishouden ; voor woning en hof heeft zij te zorgen, voor al de bezittingen, laat ze groot of klein zijn ; doch allerbijzonderlijk voor die levende panden, welke Gods goedheid schonk aan het echtpaar, voor degenen waardoor en om wie ze moeder is.

Ze draagt de zware zorgen voor het lichamelijk en geestelijk welzijn der kinderen ; zwakke plantjes nog, die eenmaal forsche stammen zullen zijn ; onschuldige zieltjes, die eenmaal gekomen tot de volheid van bewustheid, van wil, van hart, ook de volheid zullen torschen van de verantwoordelijkheid.

Besteedt moeder weinig of geen zorg aan de tengere lichaampjes der kleinen, och ! de dood haalt ze dikwijls weg, om ze over te planten naar 't betere vaderland ; ofwel, als ze toch, ondanks die zorgeloosheid, in het leven blijven en tot rijken wasdom komen, maar al te vaak duurt heel hun lieve leven het ellendig gevolg in hun groei.

Veel gewichtiger nog, al schijnt het in sommige huishoudens omgekeerd, is de zorg der moeder voor de ziel harer kinderen.

Als de kleintjes haar teruggebracht zijn, door 't heilig Doopsel van de erfsmet ontdaan, dan zijn het als heerlijke kostbare diamanten, doch gedragen op brooze schotels.

En dag aan dag wordt dat zieltje meer ontvankelijk, opent het zich, groeit in bewustzijn, wordt vatbaarder voor goed en helaas ook voor kwaad.

De moeder steeds in de onmiddellijke nabijheid heeft het heerlijk voorrecht, in dat lieve gemoed deugd en godsdienst en geluk te kunnen storten, zoo goed als verweerkracht tegen aanvallen van boosheid en werkelijk ongeluk. Zij draagt in den letterlijken zin de toekomst der kleintjes in haar handen.

En zie, hoe treffend schoon, als die moeder, — ze moge dan rijk zijn of arm, geleerd en ontwikkeld, het doet er niet toe, omdat ze altijd moeder blijft, — hoe schoon als zij haar lieveling op den schoot neemt en 't de handjes tot bidden samenvouwt, als ze het knielen leert en de eenvoudige gebeden voorzegt.

Dan groeit in dat zieltje, onder de kracht van den grooten God, die dit schouwspel met welbehagen zegenend toeziet, dan groeit in dat zieltje een nimmer of moeilijk verwoestbaar geloof.

Van de andere, die dit tegenover hunne kinderen verwaarloozen, willen wij niet spreken. Verdienen ze den edelen naam van « moeder » nog wel ?

Maar die eersten ze zullen mede met de veiligste waarborg voor de toekomst hunner dierbare kinderen, zichzelven een kroon verwerven in den hemel. Mochten alle moeders dit wel bedenken !

BUITENLAND

Duitschland

HOE IS HET MOGELIJK ! — De correctioneele rechtbank van Frankenthal, Pfalz, heeft eene zaak van aftruggebrij gevonnisd, die werkelijk van aard is om op onze dagen, elke verbazing te wekken. De vrouw van den slachter Weinel, die eenige moeilijkheden in haar huishouden had ging zekere vrouw Müller raadplegen, die benevens haar beroep van herbergierster nog het meer winstgevende stielje van kaartlegster uitoefende. Vrouw Müller legde de kaarten en las daarin dat er op den man harer kliente eene kwade hand was gelegd door zijne eerste vrouw. Die kwade hand zou de ondergang van zijnen handel voor gevolg hebben, eene ziekte voor hun kind en ten slotte voor hem eene gewelddige dood.

Vrouw Weinel had het evenwel in hare macht de kwade hand te bezweren. Het was voldoende geld te geven voor uitboetingsdiensten en bezweringen. Vrouw Weinel stortte aldus in vier jaar tijds meer dan 25,000 fr. aan de slimme kaartlegster, zonder hiervan een woord aan haren man te zeggen. Deze stond weldra op den rand van den ondergang en beroofde zich den 9 Maart laatst van het leven. Dan eerst begreep vrouw Weinel hoe zeer zij bedrogen was geworden.

De man van vrouw Müller is mee betrokken in de vervolgingen wegens medeplichtigheid. De voornaamste beschuldigde kreeg twee jaar en vier maanden gevangenis, haar man een jaar. Beide zijn voor drie jaar van hunne burgerlijke rechten beroofd.

Engeland.

ERGE TREINBOTSING. — Eene geweldige botsing had plaats Maandag te New-Oyrk (Engeland) op de lijn van Long Island, tusschen twee elektrieke treinen. Drie reizigers werden gedood en veertig gekwetst.

De eerste elektrieke trein was opgepropt, zelfs de wandelgangen der rijtuigen stonden vol reizigers, meestal vrouwen, die zich naar hunne werkhuizen te New-York begaven.

Er hing een dikke mist en hieraan moet wel de ramp geweten worden. De trein die van New-York komende den eerste aanreed, bevond zich, men weet nog niet door welke oorzaak, op het zelfde spoor als deze die voor New-York was bestemd.

De schok was verschrikkelijk, en het is te danken dat er nist meer dooden zijn aan het feit dat de wagons van beide treinen uitsluitend van staal waren. Ware het anders geweest men hadde een schrikkelijke ramp te betreuren gehad, en het getal dooden en gekwetsten ware veel grooter geweest.

Gelukkig ook ontstond er geene paniek, en de vrouwen in stede van te huilen en te schreeuwen, boden oogenblikkelijk hulp aan hunne gekwetste medereizigers, deze uit hunnen neteligen toestand verlossende en de eerste zorgen toedienende.

Zoo hadden bij de aankomst der geneesheeren bijna al de gekwetsten de beste zorgen ontvangen.

Frankrijk

DOOR KAMPERNOELIES VERGIFTIGD. — Te La Tremblade, nabij La Rochele, is eene gansche familie vergiftigd door kampernoelies, verleden week in een bosch geplukt. De heer Bardou, zijne vrouw, zijn 9-jarig dochterken, een werkman en de meid hadden er van geeten : het dochtertje is reeds overleden ; de toestand van mevr. Bardoe en van den knecht is zeer bedenkelijk, terwijl voor den heer Bardou en de meid alle gevaar geweken schijnt.

De eer Picou, hoefsmid te Aignau nabij Auch, zijne vrouw en hun 7-jarig kind, evenals een knecht, hadden zaterdag avond kampernoelies geeten. Des nachts gevoelden zij zich zoo onpasselijk dat een geneesheer in allerhaast ontboden werd. Deze schreef hun een krachtdadig geneesmiddel voor. De toestand der vier zieken is nog altijd zeer bedenkelijk.

— DE LUCHTVAARDER GARROS VLIEGT OVER DE MIDDELLANDSCHE ZEE. — De luchtvaarder Garros is erin gelukt de Middellandsche Zee met zijn vliegtoestel over te steken.

Hij vertrok Dinsdag morgend van de Azurenkust en landde in den namiddag op de kust van Tunisie.

Een bericht uit Bizerte, Dinsdag avond ontvangen, luidt : « De luchtvaarder Garros, Dinsdag morgend om 6 ure, uit St-Raphaël vertrokken is om 1,30 ure 's namiddags, op 't oefeningplein nedergedaald, den overtocht afleggende der Middellandsche Zee (800 kilometers) in 7 uren. »

Volgens andere berichten was de juiste tijd 7 uren en 53 minuten.

De vrienden van Garros hadden al het mogelijke gedaan om hem van zijn roekeloos voornemen af te brengen doch niets baatte.

Hij weigerde zelfs de medehulp van het zeewezen.

« Ik wil, zegde hij, vrij zijn in het verkiezen van den dag voor het uitvoeren van het waags uk, en overigens de hulp van een zeesnip dat 40 mijlen per uur aflegt is zeer onzeker, wanneer het een vliegtuig moet vergezelen, dat eene snelheid heeft van 120 kilometers in het uur. Daarbij ik heb volle vertrouwen in het welslagen mijner proefneming. »

Garros wilde zelfs geenen hydro aeroplaan of watervliegmachien gebruiken. « Het tuig is te zwaar, meende hij, en bij een ongeval zou het slechts mijnen doodstrijd verlengen ».

De « Temps » verzekert dat de Fransche regeering, buiten de wete van Garros toch eenen vergezellingsdienst had verzekerd.

Naar het schijnt zou Garros, die Maandag te Reims voor den beker Gordon Bennett moet medekampen, voornemens zijn de reis naar Oran Tanger en Casablanca voort te zetten en per luchtschip naar Frankrijk weder te keeren, doch zulks is niet zeker.

Rusland

EENE PRINSES SCHIET OP HAREN MAN. — Abner Marza, een Perzischen prins, die den rang van generaal in het Russische leger bekleedt, was met zijne vrouw in St-Petersburg aangekomen, waar zijn zoon op de militaire academie zou worden geplaatst. In het hotel kreeg de prins twist met zijne vrouw, die hem verweet dat hij haar vermogen verbraste. Na de woorden wisseling schoot zij driemaal een revolver op hem af. Hij is zwaar gewond met twee kogels in de borst naar een ziekenhuis gebracht.

— EEN TREIN DOOR BANDIETEN STIL GEHOUDEN. — Men meldt uit Theodosia dat vier gewapende bandieten een trein hebben doen stilhoudzn om een bediende van de Internationale Bank, die erin plaats genomen had, uit te plunderen. Zij zijn er in gelukt hem zijne geldtasch, voor 80,000 frank geldwaarden bevattend, te ontnemen. De policie is onmiddellijk de bandieten beginnen op te zoeken, doch al hare pogingen zijn vruchteloos gebleven.

— EEN PRUSS-BANDIET. — De Russische policie heeft prins Badian aangehouden. Deze wordt beticht het hoofd te zijn van eene der geduchte bandietenbenden die sinds jaren de streek van Kaukasie onveilig maken. De prins is de afstammeling van een oud stamhuis, dat vroeger over Mingrelie regeerde.

Oorlog
IN DE BALKANSTATEN.

Een derde Balkanische oorlog

De tijdingen welke ontvangen worden, om de twee uren, bevestingen dat de gevechten tusschen Serviërs en Albaneezer dagelijks talrijker worden.

De Albaneezen, dringen in geslooten gelederen, Servië binnen, hunne invallen zijn, als het ware, verricht door een goed geïrild leger en de strijd welken zij leveren, gelijkt een wezenlijken veldslag, vooral in de omstreken van Dibra. Woensdag hebben de Albaneezen, bij verrassing, de Servische posten aangevallen, die de omliggende hoogten bezetten. De Albanezen waren ten getalle van 20 duizend en waren allen goed gewapend en flink aangevoerd.

De Servische troepen die ongelukkig niet zeer talrijk die posten bezetten, waren gedwongen drie kilometers boven de kleine stad Peskopeja, hun behoud in het gebergte te zoeken.

De Albaneezen bedreigen zelfs de stad Dibra, de dorpen in brand stekend en de bewoners verjagend die niet bijtijds hunne haardsteden verlaten hebben.

Aan het hoofd der Albaneesche benden bevindt zich Issa Boletinatz, den beruchten bandiet Bairam Zur, uit de omstreken van Pristina en eenige vreemde officieren ; zij zijn gewapend met berggeschut, mitraljuzen en snelvurende geweren.

Ter leugte der westelijke grens wordt er een bloedige slag geleverd, vele verliezen aan beide kanten berokkend.

De koning van Servië is gisteren te Belgrado teruggekeerd. Een uur na zijne aankomst in het paleis, vergaderde de ministerraad onder het voorzitterschap van den koning. Er werd besloten de groote mogenheden op de hoogte te stellen van het gevaar, welk de Servische onderdanen in die streken loopen.

Dringende maatregelen werden genomen om de garnizoenen der bedreigde streken te versterken, en het noodige getal soldaten te mobiliseeren voor het bewaken der Servische grens. « 't Is nogal zonderling, dat de Serviërs, die hunne pollevien gevaagd hebben aan de beslissingen te Londen genomen door de gezanten der Europeesche mogendheden, nu diezelfde mogendheden smeken hen te beschermen tegen de aanvallen der Albaneezen.

Bijzonderheden ontbreken over den veldslag, die reeds 48 uren duurt.

De Serviërs verloren 4 officieren die gedood werden en een 10tal soldaten gedood en veertig gekwetst.

Men verzekert dat de Albaneezen aanvallen op eene goed berekende wijze.

Na een gevecht dat 12 uren duurde, hebben twee Servische kompagnien den aftocht geblazen, Dibra in handen der Albaneesche banden latend. De Serviërs begeven zich naar Kitchevo, al waar zij versterking afwachten zullen.

BINNENLAND.

LUIK. — EEN RECORD. — Uit Luik wordt gemeld dat M. en Mevr. Gulikers-Maquinay, woonachtig te Beyve, zondag aanstaande den 65e verjaardag van hun huwelijk vieren.

Zij trouwden den 28 september 1848 te Luik. M. Gulikers, gewezen wapenfabrikant, gewezen consul van Perzie is 87 jaar oud en zijne vrouw 89. Beiden zijn van Luik geboortig.

— DORPSWRAAK. — (*Nadere bijzonderheden*). Onder dezen titel hebben wij woensdag gemeld dat een deel der bevolking van Rochefort eene betooging in regel had gehouden tegen zekeren herbergier en vervolgens zijn huis had bestormd en gedeeltelijk vernield.

Als oorzaak werd opgegeven dat de man een 18-jarigen jongen eene ramneling zou hebben toegebrend en dat diens vrienden daarover wraak kwamen nemen.

De *Gazette de Liege* verhaalt echter de zaak geheel anders.

De man in kwestie zou op eenen 16-jarigen jongen een eerlooten aanslag hebben gepleegd en hem toen willen verwurgen.

Twee werklieden waren bij tijds toegekomen om dien moord te beletten, maar toch zou het slachtoffer zoo erg gekwetst zijn dat er doodsgevaar is.

Het is die daad welke de bevolking had opgewonden, derwijze dat zij wraak nam.

Den eersten nacht bepaalde zij zich bij het werpen van steenen ; den tweeden nacht echter werden zijne meubelen op straat in brand gestoken.

WAREGHEM (West-Vlaanderen). — EEN SPRINGSTUG. — Dinsdag morgend, rond 9 ure, zag de aardewerker Henri Bruyneel, werkman bij den kantonnier, in het gras langs den spoorweg van Gent naar Kortrijk te Wareghem, eene ijzere doos liggen. Hij riep aanstonds den kantonnier en beiden onderzochten de doos, omtrent 15 centimeters lang en 10 centimeters breed ; zij was omwonden met een ijzerdraad. In eene opening, bijna tegen den bodem gemaakt, stak eene lont, waarvan het uiteinde zwart gebrand was. Vermoedende dat het eene bom moest zijn, nam de kantonnier ze voorzichtig op en droeg ze naar het bureel van den policiecommissaris, alwaar men ze met veel voorzorgen opende. Zij was opgevuld met buskruit en lood. Een streng onderzoek is door den policiecommissaris ingesteld en het perket van kortrijk werd onmiddellijk verwittigd.

BRUSSEL. — AANRICHTING VAN EEN NEGER. — Twee minderjarige meisjes, wier ouders op den Vlaamschen steenweg te Brussel wonen, waren sinds eene maand verdwenen. Een dezer is nu thuis gekomen en heeft bekend dat zij en hare vriendin door een neger waren medegenomen geworden. Hij had met haar acht dagen te Leuven, tien dagen te Mechelen verbleven en was er eindelijk mede teruggekeerd naar Brussel, in de Nieuwlandstraat. Daar werd de neger aangehouden.

— EENE MUIS. — Een drollig tooneel had woensdag morgend op de Markt, Grooten Zavel te Brussel plaats. Eene dikke kaasverkoopster stiet eenskaps een vreesgilkren noodkreet uit, begon huiverig hare rokken te schudden, roepende « eene muis ». De schrik sloeg over op de talrijke vrouwen die op de markt aanwezig waren, en weldra stonden een 50-tal hare rokken te schudden terwijl zij daarbij wegsprongen en elkander bij het wegvluchten omverwierpen. Dit duurde wel een kwart uurs, tot men een hond met de muis in zijne muil van onder eene bank zag te voorschijn komen.

Eerst toen bedaarde de markt.

— EEN BEDRIEGER. — Een heer van rond de 40 jaar, kwam maandag tegen den avond, den winkel binnen van den heer De M., oudheidkundige, Zavel, te Brussel. « Ik ben de vennoot van mijn broeder, zegde hij, een oudheidkundige der rue de Châteaudun te Parijs. Ik ben naar Brussel gekomen om er eenige aankoopen te doen. » De heer De M. legde den bezoeker allerlei voorwerpen voor en deze koos er voor rond de 10,000 frank. « Leg dit alles op zij, zegde hij, ik zal het morgen komen halen. » De Brusselsche oudheidkundige stemde daar heel gaarne in toe ; doch alvorens den Franschman te laten vertrekken, wilde hij hem nog een stuk toonen van de vijftiende eeuw.

Terwijl hij het in den kelder ging halen, nam de Parijzenaar een oud gouden en zeer kosthaar zakuurwerk op en trok er mede weg. Toen de heer De M. terug boven kwam, was de valsche oudheidkundige reeds ver weg.

— BLOEDIG GEVECHT. — Voor eene nietigheid kregen maandag avond vier dokwerkers te Brussel twist. Van woorden kwam het welhaast tot daden en een verwoed gevecht ontstond.

Een der strijders die het onderspit moest delven, trok eenskaps een groot mes en bracht zijnen tegenstrever verscheidene geweldige steken toe in den linkerarm. Op die manier los gerakende, nam de dader de vlucht, als ook de twee anderen, den gekwetste aan zijn lot overlatende.

Deze, die schrikkelijk veel bloed verloor, werd verzorgd in de infirmerie der kazerne, daar in de nabijheid en verder naar het St-Jans hospitaal overgebracht. De toestand van den gegeweste is ten gevolge van het geweldig bloedverlies zeer bedenkelijk. De policie zoekt ijverig de drij andere vechters op.

— Een koffiehuisbediende leefde gescheiden van zijne vrouw. Hij betrok een kwartier te Elsene en de vrouw woonde in de St Maria Koningstraat. Terwijl hij niet thuis was, kwam de vrouw met een hall dozijn vriendinnen en eenen verhuiswagen, waarop zij al de meubels begonnen op te laden. Maar eene buurvrouw verwittigde per telefoon den man, die de groep ontmoette juist toen de wagen wegreed. Hij wilde die tegenhouden, maar nu ontstond een onbeschrijfelijk tooneel. De vrouw, die in zijne woning alles stuk geslagen had wat zij niet kon meenemen, viel haren man aan en onder het vechten werd door de vriendinnen de boel van den wagen aangevallen. Eindelijk kwam de

PARIJS. — Koning Constantijn van Griekenland, vergezeld van M. Romanos (rechts), gevolmachtigd Minister in Frankrijk, aankomende aan het Hotel Ritz, om te ontbijten.

VOOR
TWEE VADERS
TAFEREELEN
uit het leven der Pauzelijke Zouaven

40e vervolg

De zuster van den vrijdenker leunde snikkend met het hoofd tegen de sponde ; zij durfde zelfs den blik niet meer richten op dat vaal gekleurd en afzichtelijk gelaat van den broeder, wiens dwalingen zij gedeeld had, de ongelukkige ! en die haar thans leerde, hoe vrijdenkers sterven.

De zieke sidderde pijnlijk.

De wijsgeer stond in stomme overweging gedompeld.

De vrouw wrong wanhopig de handen.

En beneden in de woning zochten de wachters des duivels moed en kracht in den wijn.

En niemand bad in het huis der vervloeking.

Zoo verliepen eenige oogenblikken van angstige afwachting, totdat eindelijk de vrijdenker een diepen, ratelenden zucht liet.

Zijne zuster verhief het hoofd, en beschouwde den stervende met kommervolle bezorgdheid ; zijn blik, minder woest dan vroeger, scheen aan te duiden, dat zijne geestvermogens weder vrijer geworden waren.

— Ernest, smeekte zij, wil ik den priester terughalen ?...

— Den priester ! riep hij, als gal dit woord hem al zijne woede terug ; neen, neen ! weg met hem ! Heb ik het niet gezegd, dat hij mij niet helpen kan ? dat er voor mij geene vergiffenis meer over is ? dat ik verdoemd ben ?... Morren wilde hem tot bedaren brengen.

— Ha, Morren ! lachte hij grinnikend, het is gedaan ; het uur is daar, dat uw neef mij weleer voorzegd heeft. Hebt gij niet gij u nog ? Er zal een uur komen, zeide hij, waarop gij vel gelooven zult, een uur, waarop gij wanhopig de hulp eens priesters zult inroepen, en wie weet, of God u dan nog wel verhooren zal ?... en dat oud, ellendig wijf ! Morren, ha ! ik weet nog, wat zij mij voorspeide. Er zal een uur komen, riep zij mij achterna, waarop gij wel aan God zult willen gelooven ; doch zult gij dan er nog de genade voor hebben ?... Ja, ja ! dat uur is gekomen ; ik voel het in mijnen boezem. Hier, en bij drukte krampachtig zijne armen op de borst over elkander — hier woelt het, hier brandt het in mijn binnenste. Het is reeds het vuur der hel, die mij binnen weinige oogenblikken gaat inzwelgen ; want, ik voel het, er is eene hel, evenals er een God is.... Morren, gij gelooft het niet ?... Weinu, ik zeg het u, ik, de vrijdenker — daar is eene hel, daar is een God.

En hij wentelde opnieuw rond op zijn leger, en reeds verstierven zijne lippen, en reeds perelde het koude doodzweet op zijn aanschijn.

Eenskaps, als had eene nare verschijning zijne blikken getroffen, opende hij vervaarlijk de oogen, en met een hol gehuil bracht hij de armen vooruit.

— Ziet, ziet ! loeide hij ; daar ginds !... Ik ken ze.... Zij komen om mij te vermoorden.... Een, twee, drie.... Van Dael, en die oude bedelares.... en Maso.... En dan nog eene. Ha, dien ken ik ook : het is Victor.... Victor Morren met het staal van Maso in de borst.... En dat staal heb ik gescherpt.... ik heb Maso aangezet, om Victor te vermoorden. Ha, de slangen !... daar zijn zij.... Weinu, komt ! vat mij maar aan !... Ha ! zij stampen mij de borst te pletten....

En de rampzalige sloeg wild met de beide armen door de ruimte, en hij ademde pijnlijk en gorgelend, alsof hem inderdaad een zwaar gewicht de borst indrukte.

Op dit oogenblik werd de deur der kamer behoedzaam geopend : het waren de wachters der hel, die terugkeerden.

De stervende richtte een vlammenden blik op de binnenkomenden.

— Wee, wee ! borst hij uit met doffe stem ; daar zijn ze — de duivels van den afgrond, die mij komen halen !....

En — als wilde hij de naderende verdoeming ontvluchten — sprong hij, met de kracht der wanhoop en der dolzinnigheid, van zijne legerstede.

Het was gedaan : met een zwaren bons, viel zijn lichaam op de planken neder. De vrijdenker was dood.

. . . . . .

Als uit een huis van vervloeking, ontvluchtte Mijnheer Morren, zoodra mogelijk, uit deze plaats van gerechtigheid.

Welk eene les voor den hoovaardigen wijsgeer !

— Dat is het dus, zoo sprak er eene stem in zijn hart, waartoe de verwaande rede leidt ! Zoo is het dus, dat een vrijdenker eindigt !... Zulk is het lot, dat u zelf te wachten staat, indien gij niet terugkeert tot den godsdienst, tot het geloof uwer jonkheid.

— Maar Ernest, fluisterde de geest des kwaads hem in het oor ; Ernest was een verdorven mensch. Hebben zijne wanhopige veropenbaringen het niet bewezen ? Heeft hij in zijne ijlkoorts niet verklaard, dat hij zelf den Italiaan tegen Victor opgehitst heeft ? Wat wonder dus, zoo de stem zijns gewetens hij het doodsuur ontwaakt is en hem door hare beschuldigingen gefolterd heeft ? Een rechtschapen vrijdenker, wien zijne rede niets verwijt, heeft zoo iets niet te vreezen.

— Indien de dood aan alles een einde stelt, hernam de goede stem weder, is de beschuldiging van het geweten eene loutere hersenschim, onbekwaam om hem den schrik aan te jagen, die weldra aan alle straf zal ontsnappen ; doch indien er na dit leven een rechtvaardige Rechter is, zoo moet de dood even vreeselijk zijn voor hem, die dit Opperwezen heeft miskend en gelasterd, als voor hem, die zijne driften den teugel heeft gegeven....

Het was nog immer de strijd van den geest des goeds met den geest des kwaads, die elkander het bezit van een hart betwisten.

Gedurende gansch den tenu tocht woelden deze gedachten bont door elkander in den schedel des wijsgeers.

Hij had nog steeds het afschuwelijk tafereel van den dood des vrijdenkers voor oogen.

De duivelsche barbaarschheid van Van Dormael's broeder en vrienden, ontrukte hem kreten van verontwaardiging ; de wanhopige doodstrijd en de afgrijselijke woede des rampzaligen overledenen stolden hem het bloed van afschrik in de aderen, en dan dat afzichtelijk wezen, aanstonds na den dood misvormd en zwart geworden, waarde hem onverdrijfbaar voor de blikken en joeg eene siddering door al zijne ledematen.

En daartusschen doorsneed de onrust over het lot zijns zoons hem den boezem, als een vijmende dolk. Had Ernest niet gesproken van Maso's staal, waar de borst van Victor mede doorstoken was ? Wist hij misschien, dat de wraak van den carbonaro eindelijk gelukt was ? dat Victor....

Eene doodelijke bleekheid overtoog het gelaat des gefolterden vaders, en hij dorst de aangevangen gedachte niet voltooien.

Doch toen hij des avonds zijne woning binnentrad, wachtte hem een ander smartelijk tooneel.

Nau velijks had hij den voet in de zaal gezet, of een luide gil ontsnapte zijne borst : zijne vrouw lag weenend tusschen de armen harer zuster en nicht.

— Wat is er ? kreet hij angstig.

Voor alle antwoord reikte Mevrouw Morren, met bevende hand, hem eenen brief over, die het postmerk van Rome droeg.

Doch nauwelijks had de ongelukkige vader eenen luchtigen blik op den inhoud geworpen, of hij zakte, met een snijdenden kreet, als verpetterd op eene rustbank achterover.

XIX

VOOR TWEE VADERS

Goeden morgen, Nina.

— Goeden morgen, Carlotta ; van waar komt gij zoo vroeg ?

Het waren twee der meisjes, die wij vroeger aan de fontein der *Acqua Paola* leerden kennen.

— Wat zie ik ? ging Nina voort, zonder hare vriendin den tijd te laten om te antwoorden. Uwe oogen zijn gansch rood ; het is alsof gij geweend hadt.

— Inderdaad, bevestigde Carlotta ; en waart gij bij mij geweest, ik ben zeker, dat gij ook zoudt geweend hebben. Ik kom van de woning van Nunziata, waar ik onzen dierbaren zieke bezocht heb. Och arme ! Carlotta, het is een engel, zoo goed, zoo gerust, zoo tevreden ! Zie ! — en zij begon opnieuw te weenen — mijn gemoed schiet vol, als ik er maar aan denk.

— Is hij nog niets beter sedert gisteren ?

— Beter ? Ach neen ! en ik vrees, dat de Heer hem waarlijk wil naar zijnen hemel halen.

— En nochtans, wij hadden zoo goede hoop vóór vier dagen, toen wij met Nunziata naar de *Madonna di sant' Agostino* voor zijne genezing gingen bidden. Wat had ik medelijden met de droefheid van la Nunziata, toen zij met tranen in de stem de Litanie der H. Maagd aanhief, en met welke vurigheid riepen wij allen niet : — Genade, genade ! gij zult ons genade geven, niet waar, lieve Moeder ? —

Het is eene hartroerende gewoonte bij de vrouwen van den Transtevere, zoebaast iemand hunner verwanten of vrienden ziek wordt, de jonge meisjes van de kantonnier te vereenigen en samen in bedevaart te gaan naar Onze Lieve Vrouw *dell' Orte*, of van het Pantheon, of bijzonder van Sint Augustinus, om er de verlangde genezing af te smeeken. Het grootste deel dier godvruchtige bedevaartsters bereidt zich door de biecht tot dit liefdewerk, en zij benoeken ontschoeid de kerken. Daar vallen zij neder voor het heilige beeld, en, zoo er niet veel volk in den tempel is, heft eene hunner de litanie aan, waarna allen in koor inroepen : — Genade, Maria, Moeder Gods, genade ; wij willen genade ; laat ons niet onvertroost verlekken ; gij geeft ons de genade, niet waar, lieve Moeder ?...

— Wat wilt gij ? hernam Carlotta op de laatste woorden harer gezellin. Ik geloof, dat de Heer hem inderdaad wil hebben ; want waarlijk, Nina, ik zeg het u : het is een engel, zoo waar als ik la Carlotta heet. Ook moest gij eens zien, met welk teeder medelijden Nunziata den armen jongeling vertorgt : zij kon voor haren eigen broeder niet meer doen.

— Maar hoe is hij toch kennis geworden van de Bianchi, dat zij hem zoo als een kind des huisgenins behandelen ?

— *E chi lo sa ?* Stefano of de Nunziata zeggen er niets van, en ik durf het hun niet vragen ? Wat meent gij wel ? *Mastro* Toto, mijn vader, heeft mij betere manieren geleerd, en mijne moeder, *Sora* Cecca, die gij nog wel gekend hebt, *requiescat !* zeide mij altijd : Carlotta, zeide zij, steek u nooit in de zaken van een ander, verder dan zij u aangaan, zeide zij. Maar wat ik weer zeggen wilde, is dat de arme zieke, mij dunkt, juist dezelfde is, dien wij in den zomer met een vreemden heer voorbij de *Acqua Paola* zagen gaan, als gij het u nog herinnert.

— Ha ! denkt gij, dat ik daar nog iets van weet ?

— Ik weet het nog goed, hernam de onvermoeibare snapster, en ik heb het sooveel te beter onthouden, omdat ik later Stefano met hem zag terugkomen en *San Pietro in Montorio* binnentreden.

Terwijl de twee Transteverinnen nog met elkander spraken, kwame Jozef en Marten, in gezelschap van Stefano, uit de woning dezes laatsten en wandelden de straat in.

— Ha ! hernam Carlotta, ik zou u dat nog vergeten te zeggen, zie, daar zijn de makkers van den zieken vrijwilliger. Ze zijn uit België, een land ver van hier, gelijk Nunziata mij verteld heeft, en zij houden zooveel van elkander, dat zij hunnen gezel bijna nooit, nacht of dag, verlaten ; nu gaan ze met Stefano naar de spoorbaan om de ouders van den armen jongeling af te halen. Ongelukkige vader en moeder ! wat moet het smartelijk wezen, hun kind zoo ver van huis te zien sterven !...

Het was dus zoo : de zieke, die den beiden meisjes zulke belangstelling inboezemde, was niemand anders dan Victor.

Door de ongemakken der reis, den tocht vooral over de Appenijnsche bergen met hunne sombere dalen, hunne diepe krochten, hunne dreigende rotsblokken, hunne woeste hellingen, was de arme gewonde, wiens herstelling minder gevorderd was dan het uiterlijk wel scheen, hervallen in eene krankheid, die bijna geene hoop meer overliet.

De eerste dagen der reis waren tamelijk voorspoedig afgeloopen ; doch welhaast begon Victor te klagen van buitengewone aimatling en van steekten.

(T VERVOLGT).